

Вакалюк Тетяна Анатоліївна,

к.п.н., доцент

Житомирський державний університет імені Івана Франка, Житомир

ВИДИ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Постановка проблеми. В еру інформатизації та комп'ютерних технологій у системі вищої освіти відбуваються кардинальні зміни, завдяки переходу від ери індустріального до ери інформаційного суспільства. Саме тому на сьогодні одним із ключових напрямків державної політики є розвиток інформаційного суспільства країни та впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у всі сфери життєдіяльності, зокрема й в освіту.

Кожен рік вступають в дію зовсім нові державні стандарти освіти України. В цих стандартах крім самого змісту освіти, знайшли своє відображення і зміни в організації навчальної (як аудиторної, так і позааудиторної) роботи вищого

навчального закладу. Відповідно до таких стандартів має відбуватись перерозподіл аудиторного навчального навантаження (зменшення годин) та самостійної роботи (збільшення частки годин на самостійне вивчення). Саме завдяки цьому для забезпечення якості освіти необхідно розробляти і використовувати сучасні новітні інформаційно-комунікаційні технології.

Вирішенням даного завдання може бути впровадження в навчальний процес електронних засобів навчання (ЕЗН). Проблема організації освітнього процесу з використанням ЕЗН є досить актуальною.

Аналіз останніх досліджень. До проблеми використання різних видів засобів навчання зверталися багато науковців, зокрема: Л. Данилевич, В. Казанський, О. Трофимова та ін. Сутність та особливості використання ЕЗН розглядали такі науковці, як Л. Боднар, М. Жалдак, Є. Полат, І. Роберт, О. Спірін, Ю. Триус.

Метою даної роботи є аналіз стану дослідження проблеми використання електронних засобів навчання у вищих навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу. До поняття «електронні засоби навчання» зверталися багато вчених, багато хто з них також давав своє трактування цього поняття. Ось, наприклад, Д. В. Чернилевський вважає, що електронні засоби навчання (ЕЗН) – це такі програмні засоби, які мають навчальне призначення, та у яких зазвичай відображена певна галузь, реалізована технологія вивчення цієї галузі, а також забезпечені умови для реалізації різноманітних видів освітньої діяльності [3, с. 369]. Електронні засоби навчання, що використовуються у цілях навчання лише за методичним призначенням, можна класифікувати наступним чином:

- навчальні програмні засоби, що зазвичай призначені для узагальнення системи знань, а також формування вмінь та навичок навчальної та практичної діяльності, забезпечення рівня засвоєння необхідних знань;
- програмні засоби, зокрема тренажери, що призначені для закріплення та відпрацювання вмінь і навичок навчальної діяльності, а також для самопідготовки;
- контрольні програмні засоби, які призначені для контролю та оцінювання рівня оволодіння навчальним матеріалом;
- інформаційно-пошукові системи, що призначені для формування вмінь та навичок із систематизації даних;
- моделюючі програмні засоби, які використовуються для створення моделі певного явища, об'єкта, процесу чи ситуації з метою їх подальшого вивчення;
- демонстраційні програмні засоби – зазвичай призначені для наочного подання освітнього матеріалу, а також візуалізації явищ та процесів і, звичайно, взаємозв'язку між ними тощо [3, с. 369-370].

На думку російського науковця О. І. Башмакова, основними завданнями, які вирішуються за допомогою ЕЗН, є: вступне ознайомлення з певною галуззю, засвоєння її базових понять; формування вмінь та навичок вирішування практичних завдань (типових) у конкретній предметній галузі; вироблення вмінь прийняття рішень у досить нестандартних та проблемних ситуаціях; розвиток конкретних здібностей до деяких видів діяльності; контроль та оцінювання рівнів засвоєння знань та практичних умінь [1].

На думку ученого С. А. Іванченко головними завданнями професійної підготовки є: навчити майбутнього фахівця певної галузі «здобувати, обробляти та

зберігати інформацію й ефективно використовувати її у професійній діяльності, що потребує залучення сучасних технологій до роботи студентів під керівництвом викладача, самостійної роботи студентів у лабораторіях, обладнаних комп'ютерами і доступом до мережі Інтернет, роботи на об'єктах майбутньої професійної діяльності» [2].

Висновки та пропозиції. На основі аналізу наукової літератури можна підсумувати, що представлення навчального матеріалу за допомогою ЕЗН дозволяють одержати оптимальний ефект у засвоєнні знань, оскільки при роботі з ЕЗН активізуються майже всі види розумової та мислительної діяльності, а правильно побудований освітній процес, надає можливість досягати необхідного рівня якості навчання.

Список використаних джерел

1. Башмаков А. И. Разработка компьютерных учебников и обучающих систем : монография / А. И. Башмаков, И. А. Башмаков. – М. : Информационно-издательский дом "Филинь", 2003. – 616 с.
2. Іванченко Є. А. Аналіз результатів функціонування системи інтегративної професійної підготовки майбутніх економістів [Електронний ресурс] / Є. А. Іванченко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2009. – № 3(11). – Режим доступу до журн. : <http://www.ime.edu-ua.net/em11/emg.html>.
3. Чернилевский Д. В. Дидактические технологии в высшей школе : учеб. пособие для вузов / Дмитрий Владимирович Чернилевский. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 437 с. – (Серия "Педагогическая школа: XXI век").